

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 12/2 2023 s.711-726 TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

**WEB 2.0 ARAÇLARIYLA DİJİTAL HİKÂYE OLARAK TASARLANAN ÂŞIK
PAŞA'NIN KADİM ESERİ: GARİBNÂME***

Neslihan KARAKUŞ**

Celile Eren ÖKTEN***

Necla BAYRAKTAR ÖZGÜR****

Münevver EROĞLU*****

Mehmet Önder KARACAOĞLU*****

Geliş Tarihi: Ekim, 2022

Kabul Tarihi: Mart, 2023

Öz

Bu çalışma, Türk kültürünün kadim eserlerinden olan *Garibnâme*'nin web 2.0 araçlarıyla hazırlanan dijital hikâye şeklinin eğitime katkısını öğrencilerin görüşleri çerçevesinde tespit etmeyi hedeflemektedir. *Garibnâme*'deki öğrencilerin yaş ve gelişimine uygun sekiz öykü Türkçe öğretmenleri ve alan uzmanları tarafından dijital hikâye hâline getirilmiştir. Hikâyelerin sonuna beceri temelli Türkçe soruları eklenmiştir. Hazırlanan dijital hikâye İstanbul'da bulunan resmî bir devlet ortaokulunda öğrenim gören 6. ve 7. sınıf seviyesindeki 58 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulama sonucunda öğrenci görüşleri araştırmacılar tarafından geliştirilen anket aracılığıyla Google Surveys üzerinden toplanmıştır. Araştırma verileri içerik analiziyle yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda dijital *Garibnâme*'nin öğrencilere eğitim, hayata bakış açısı, dinî değer eğitimi, karakter gelişimi, arkadaş seçimi ve kültürel gelişim noktasında katkı sunduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dijital hikâye, *Garibnâme*, okuma, web 2.0 araçları.

* Bu makale Yıldız Teknik Üniversitesi BAP birimi tarafından Bilimsel Araştırma Projeleri kapsamında SBA-2022-4926 numaralı proje kodu ile desteklenmiştir.

** Doç. Dr.; Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Türkçe Eğitimi ABD (İstanbul, Türkiye), neslihankarakush@gmail.com.

*** Doç. Dr.; Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Ataşesi (Bern, İsviçre), celileokten@gmail.com.

**** Doktora Öğrencisi; Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Doktora Programı (İstanbul, Türkiye), necla.bayraktar@gmail.com.

***** Doktora Öğrencisi; Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Doktora Programı (İstanbul, Türkiye), munevereroglu01@hotmail.com.

***** Doktora Öğrencisi; Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Doktora Programı (İstanbul, Türkiye), mehmetonder25@gmail.com.

Araştırmanın Etik Kurulu İzni: Yıldız Teknik Üniversitesi Akademik Etik Kurulu, 30.05.2022 tarih ve E-59090411-20-50675530 sayılı karar.

THE ANCIENT WORK OF ÂŞIK PAŞA, DESIGNED AS A DIGITAL STORY WITH WEB 2.0 TOOLS: *GARIBNÂME*

Abstract

This study aims to determine the contribution of the digital story form prepared by web 2.0 tools of *Garibnâme*, which is one of the ancient works of Turkish culture, to education within the framework of students' opinions. Eight stories suitable for the age and development of students in *Garibnâme* have been turned into digital stories by Turkish teachers and field experts. Skill-based Turkish questions have been added to the end of the stories. Prepared digital story 6, who is studying at an official public secondary school in Istanbul. and 7. it was applied to 58 students at grade level. As a result of the application, student opinions were collected through Google Surveys through a questionnaire developed by the researchers. The research data were interpreted by content analysis. As a result of the research, it has been determined that digital *Garibnâme* contributes to students in terms of education, perspective on life, religious value education, character development, friend selection and cultural development.

Keywords: Digital story, *Garibnâme*, reading, web 2.0 tools.

Giriş

“Bu Garib-nâme anın geldi dile
Kim bu dil ehli dahı ma‘ni bile”

II-237a/5

Öğrenciler 21. yüzyılda yeni beceriler kazanma ve dijital çağa uyum sağlama sürecine girmiştir. Bu sürecin oluşmasında dünyanın her alanda dijitalleşen bir düzleme dönüşmesi etkili olmuştur. Klasik eğitim araçlarının öğrenme düzeyi üzerinde eksikliklerinin fark edilmesi ve dijitalleşen dünyanın yeniliklerinin ülkelerin eğitim sistemlerini dönüştürmesi web 2.0 araçlarının eğitimin vazgeçilmez birer ögesi hâline getirmiştir. Bu araçlarla eğitimciler ve öğrenciler daha geniş kitlelerle çalışabilme, çalışmalarını hakkında dönütlere zaman ve mekân sınırlamasından uzak şekilde ulaşabilme şansı bulmaktadır. Eğitim öğretim sürecinde, kadim eserlerin yaş gruplarına uygun bir şekilde tanıtılmasında web 2.0 araçlarının kullanımı önem arz etmektedir. Bu araçlar aynı zamanda “dijital dünyanın yerlisi” durumundaki yeni neslin dikkatini çekmektedir. Aktif bir dil öğretiminin uygulanmasını sağlayacak araçların eğitim ortamlarında kullanılmasının, öğrencilerin öğrenmelerinin anlaşılmasına katkısı vardır (Keskin, 2021, s. 18). Web 2.0 araçlarının eğitim öğretim ortamlarına dâhil edilmesinde ve aktif dil öğretiminin sağlanmasında dijital hikâyeler önemli bir etkiye sahiptir.

Dijital hikâye anlatımı; öğrencilerin aktüel hayatla ilişkili, anlamlı deneyimler kazanmalarını sağlayan otantik görevleri barındıran sistemiyle; bu çağın önemli öğrenme-öğretme etkinliği alternatiflerinden biri durumundadır (Saritepeci, 2022, s. 16). Dijital hikâyelerde geleneksel ve metne dayalı anlatım biçimleri, teknolojik araçlar vasıtasıyla zenginleştirilerek okuyucuya sunulur. Dijital hikâyeler, dijital okuryazarlık becerisine katkı sağlama boyutuyla da öne çıkan birer öğrenme aracıdır. Dijital öyküleme son dönemlerde yaygınlık kazanmakla beraber, bu türün meydana çıkışı seksenli yıllara uzanmaktadır (Bilici, 2021, s. 15). Dijital öykülemenin “iletişim, dijital okuryazarlık, iş birliği, teknoloji kullanımı, problem çözme gibi yetilerin gelişmesine katkı sağlayıcı” (Yıldırım, 2022, s. 299) yönü; öğrenme sürecine katkı sağlar.

Âşık Paşa, “mutasavvıf-şair, *Garibnâme* adlı tasavvufî eserin müellifi”dir (TDV İslâm Ansiklopedisi, 2022). Âşık Paşa’nın söz konusu eseri, bu çalışmada dijital hikâye formuyla öğrencilere sunulmuştur. *Garibnâme*, 730 (1330) yılında kaleme alınan 12.000 beyitlik bir mesnevidir; aruzun “fâilâtün fâilâtün fâilün” kalıbıyla meydana getirilmiş olup on bölüm hâlinde okuyucuya sunulur. Dinî, tasavvufî ve öğretici olan bu eser, halkı eğitmek gayesiyle Türkçe olarak yazılmıştır. Anadolu’da Türk tasavvuf edebiyatının en kadim ve etki dairesi çok geniş olmuş eserlerinden biridir. Yalın dili sebebi ile asırlar boyunca kapsamlı geniş bir okuyucu zümresine hitap etmiştir (TDV İslâm Ansiklopedisi, 2022). 14. yüzyılda yazılmış mesneviler tarandığında, bu eserlerin çoğunun ilim ve ahlak kavramlarına yoğun şekilde temas ettiği, örneklerle açığa çıkarılmıştır (Sucu, 2014, s. 522). Eserin sistematik yapısı, onu özel kılan bir diğer özelliğidir. On bölüm hâlinde teşkil edilmiş eserde, “her bâbda da 10 hikâye anlatılmış ve kaçınıcı bâb işleniyorsa o sayıyla ilgili hususlar dile getirilmiştir” (TEİS, 2022). Eserdeki her bölüm, on ile çarpılırsa (10+20+30+40+50+60+70+80+90+100=) *Garibnâme*’nin en azından 550 konuyu işlediği yahut bu kadar meseleye temas ederek açıklamalara yer verdiği görülmüş olur (Yavuz, 2000, s. 12). *Garibnâme*’yi Türkçe eğitimi alanında özel kılan hususlardan biri, eserin Arapça ve Farsçanın etkin olduğu bir dönemde arı bir Türkçe ile kaleme alınması ve Türk dilinin gelişmesine mühim bir katkısının bulunmasıdır. Bir diğer deyişle “*Garibnâme*’nin Türk dilinin gelişimi bakımından önemi izahtan vârestedir” (Öztürk, 2021, s. 9). *Garibnâme* dil bakımından öğrenciler için zengin bir kaynak olduğu gibi, içerdiği mesajlar ve temas ettiği değerler bakımından da öğrenciler için ufuk açıcı bilgileri bünyesinde barındırır. *Garibnâme*, ahlaki anlayış açısından incelendiğinde kendini bilme, ders alma, irfan, düşünce, kanaatkârlık, gösterişsizlik, şükretmek, ihsan, adalet, doğruluk, merhamet, cömertlik, edep, şefkat, çalışmak, kibir, cimrilik gibi kavramların eserde işlendiği sonucuna ulaşılır. “Âşık Paşa, *Garibnâme*’de yaşadığı devir içinde çağına uygun bir insan modelini sunmuştur. Bu modele bakıldığında onun; bu ideal insanda görmek istediği temel özelliklerin akla, bilgiye, ahlaka ve inanca dayalı olduğu görülür (Bülbül, 2004, s. 479). Gerek müspet gerekse menfî kavramlara eserde temas edilmesi ve yaşama dair ibretler sunulması, eserin öğrencilere didaktik bir bakış açısıyla da sunulabileceğinin göstergesidir. “Âşık Paşa, *Garibnâme*’nin Onuncu Destanı’nda ‘Söylediğim her şey, başımdan geçen şeylerdir. Gözlerim ne görmüşse onu anlatıyorum. Söz ile sizi aldattığımı sanmayınız, vallahi gördüğümü söylüyorum. İddia ettiğim, bizzat yaşadıklarımıdır. Görmediğimi, bilmediğimi söylemiyorum; elimin ermediği işe de karışmıyorum’ demektedir (Sever, 2008, s. 36). Bu anlamda, bu eserin hem öğrencilerin aktüel yaşam becerilerine katkı sunacağını hem de eserin yazıldığı devre ait hususiyetleri gözlemlene şansı bulacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturan problem durumunu şu şekilde özetlemek mümkündür: Bireyin kültürel gelişimi ailede başlamakta örgün eğitim-öğretim ortamlarında da sistemli bir şekilde devam etmektedir. Örgün eğitim bünyesinde kültürel eksende yürütülen çalışmalarda Türkçenin kadim eserlerine yer verilmesinin kültürel farkındalık oluşumuna katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu anlamda alan yazınında kadim eserlerin ele alınmasına ve bu eserlerin hitap edebileceği kitlelere uygun duruma getirilerek sunulmasına ilişkin eksiklikler mevcuttur. Türk kültürünün yapıtaşlarından biri olan Âşık Paşa’nın *Garibnâme*’sinin örgün eğitim bünyesinde ele alınmasının kültür aktarımı açısından faydalı olacağı şiarından yola çıkılmıştır. Âşık Paşa’nın *Garibnâme* eserinin ortaokul seviyesi öğrencilerle buluşturulmasıyla ve onların Türkçenin kadim eserleri hakkında yüzeysel bilgilerden ziyade içselleştirilmiş bilgilere sahip olmalarıyla hem akademik hem kültürel boyuta hitap edilmiştir. Kadim Türk

kültürüne ait eserlerden Âşık Paşa'nın *Garibnâme*'sinin ortaokul öğrencilerine uygun hâle nasıl getirilebileceği alt problemi yeni nesil uygulamalar ve sorularla desteklenerek irdelenmiştir. Âşık Paşa'nın *Garibnâme*'sinin öğrencilere 21. yüzyıl becerileri gözetilerek nasıl sunulabileceğine ilişkin düşünüşün sonucunda yeni nesil uygulamalardan Canva tercih edilmiştir. Hazırlanan ortaokul düzeyi dijital *Garibnâme*'nin kültürel farkındalık oluşumunda ve Türk kültürü muhafazasında rolünün ne olabileceği ile *Garibnâme* dijital hikâyeleri ve yeni nesil soruların nasıl bütünleştirilebileceği; bu soruların, ortaokuldan üniversiteye dek öğrencilerin girecekleri sınavlara katkı sağlaması için neler yapılabileceği bu çalışmanın diğer alt problemlerini teşkil etmiştir.

Bu problemler çerçevesinde Türkçenin yapı taşlarından biri olan *Garibnâme*'nin 21. yüzyıl imkânları gözetilerek ortaokul düzeyinde ele alınması sonucunda bu eserin eğitim, öğretim ve kültür bağlamında değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir. Türkçenin ölümsüz eseri *Garibnâme*, öğrencilerin ecdadı hakkında bilgi sahibi olması ve dijital hikâyenin geniş imkânlarından istifade etmesi gayesiyle ortaokul seviyesindeki öğrencilerin düzeyine uygun bir şekilde ele yeniden alınmıştır. Çalışmada yeni bir formatla sunulan sekiz hikâyenin isimleri “Değirmen”, “Dört Arkadaş”, “Kâbe Yolcusu”, “Padişah ve Vasiyeti”, “Padişah'ın Meyve Bahçesi”, “Kudüs”, “İlim Maldan Üstündür” ve “Dostlar Kıssası”dır.

1. Yöntem

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Durum çalışması, bilimsel sorulara cevap aramada kullanılan ayırt edici bir yaklaşımdır (Büyüköztürk vd., 2020, s. 24). Araştırmacının gerçek yaşam, güncel bir durum ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış sistemler hakkında çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2021, s. 99). Nitel araştırmalarda genellikle kendi bağlamlarında derinlemesine analiz edilen küçük örneklerle çalışılır (Miles ve Huberman, 2016, s. 27). Stake (1995) ve Yin (2009) çalışmalarda hangi durumun çalışılacağı ile ilgili seçimde ortaya konulmak istenen problemin farklı durumları yansıtacak biçimde amaçlı olarak tercih edilebileceği üzerinde durur (aktaran Creswell, 2021, s. 102).

1.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun oluşturulması sırasında, amaçlı örnekleme yönteminden faydalanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi yoluyla gerek genel gerekse özel durumlara dair bilgilere ulaşmak mümkün kılınmaktadır. “Amaçlı örnekleme için seçilen ölçüt, doğrudan çalışmanın amacına yönelik olmalıdır ve bilgi açısından zengin durumların tanımlanmasına kılavuzluk etmelidir” (Merriam, 2018, s. 77). Bu araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Pendik'te bir imam hatip ortaokulunda eğitim öğretim gören 58 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo 1: Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Demografik Özellikler		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	40	69
	Erkek	18	31
Sınıf Düzeyleri	6. sınıf	42	72,4
	7. sınıf	16	27,5
Kardeş Sayısı (Öğrencinin Kendisi Hariç)	0 (Kardeş yok)	1	1,7
	1 kardeş	13	22,4
	2 kardeş	19	32,8

	3 kardeş	12	20,7
	4 kardeş	10	17,2
	5 kardeş	2	3,4
	6 kardeş	0	0
	7 kardeş	0	0
	8 kardeş	1	1,7
Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumları	Okuma yazma bilmiyor	9	15,5
	İlkokul	26	44,8
	Ortaokul	17	29,3
	Lise	4	6,8
	Üniversite	2	3,4
	Lisansüstü	0	0
Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumları	Okuma yazma bilmiyor	0	0
	İlkokul	18	31
	Ortaokul	21	36,2
	Lise	14	24,1
	Üniversite	5	8,6
	Lisansüstü	0	0
Toplam		58	100

Tablo 1 incelendiğinde 6. ve 7. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 42'sinin 6. sınıf çalışma grubunda, 16'sının 7. sınıf çalışma grubunda yer aldığı görülmektedir. Çalışma grubuna cinsiyet ekseninden bakıldığında 18 erkek (%31), 40 kız (%69) öğrencinin çalışmaya katıldıkları görülmektedir. Cinsiyet ve sınıf düzeyine ilişkin bu temel soruların dışında, araştırma grubunun özelliklerini ortaya koyan bazı bilgiler de toplanmıştır. Bu bilgiler; katılımcı öğrencilerin kardeş sayıları, anne ve babalarının eğitim durumlarıdır. Burada kardeş sayısı ile kastedilen, öğrencilerin kendilerinin dışındaki kardeşleridir. Kardeş sayıları yorumlandığında; en çok iki, sonrasında bir ve üç kardeşe sahip öğrencilerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. Dört ve üzeri kardeş sayısı ile kardeşi olmayan öğrenci sayısı oldukça azdır. Katılımcıların anneleri %44,8 oranında ilkökul mezunu, babaları ise %36,2 oranında ortaokul mezunudur.

Araştırmada ortaokul kademesinin ele alınma nedeni, bu kademenin belirlenen eserin vermek istediği nasihatlerin anlaşılması noktasında uygun bir bilişsel gelişim dönemi olarak görülmesidir. 5. sınıf öğrencilerinin ilkökul tesirinde olmaları, 8. sınıf öğrencilerinin ise sınava hazırlık süreci içinde bulunmaları nedeniyle çalışma için 6. sınıf ve 7. sınıf kademesi uygun görülmüştür. Öğrencilerle *Garibnâme*'den uyarlanan dijital hikâyeler üzerinden çalışılmıştır. Araştırmanın inceleme nesnesini dijital hikâye içerikleri ve hikâye içeriklerinin sonunda yer alan beceri temelli sorular oluşturmaktadır.

1.2. Veri Toplama Araçları, Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri Yıldız Teknik Üniversitesi Akademik Etik Kurulundan 30.05.2022 tarih ve E-59090411-20-50675530 sayılı izin alındıktan sonra toplanmıştır.

Âşık Paşa'nın *Garibnâme* isimli eserinde yer alan 8 hikâyenin web 2.0 araçlarından "Canva" ile düzenlenerek dijital hikâyeye dönüştürülmüş hâli ve uygulama sonunda gerçekleştirilen görüşmeler veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Web tabanlı tasarım programlarından biri olan "Canva" aracılığıyla sunum, web sitesi, logo, kartvizit, fatura, teklif gibi kurumsal; davetiye, kart, öz geçmiş, kartpostal, çizelge ve planlayıcı gibi kişisel tasarımlar oluşturulabilmektedir.

Veriler İstanbul Pendik'te bir imam hatip ortaokulundaki 58 altıncı ve yedinci sınıf öğrencisine dağıtılan ve başvuru evraklarına eklenen etkinlik örnekleri ile gönüllülük esasına dayalı olarak toplanmıştır. Geliştirilen etkinlik örnekleri gönüllülük esasına göre uygulanmış ve

verilerin toplanmasında etik ilkelere dikkat edilmiştir. Uygulamanın ardından öğrencilerin görüşlerini almak için Google Survey'den bir anket hazırlanmıştır. Araştırma verileri içerik analiziyle yorumlanmıştır. İçerik analizi, belli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileriyle özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır (Büyüköztürk vd., 2020, s. 259).

2. Bulgular ve Yorum

Uygulanan ankettten toplanan verilerin içerik analizi neticesinde, öğrencilerden gelen dönütler beş farklı konu alanı çerçevesinde ele alınmıştır.

2.1. Öğrencilerin *Garibnâme* Eseriyle İlgili Ön Bilgilerine İlişkin Bulgular

Tablo 2'de öğrencilerin esere ilişkin ön bilgi düzeyleri sunulmuştur. Öğrencilerin bir metni anlamlandırabilmeleri için geçmişte elde ettiği bilgilerden faydalanmaları gerekmektedir. Öğrencilerin metinden elde edecekleri yeni bilgilerle ön bilgilerini harmanlayarak bilişsel bir süreç içinde aktif rol oynamaları; onları alıcı konumdan çıkararak öğrenme sürecinde etken bir duruma getirir. Bu yüzden ön örgütleyicilerin çağdaş eğitim sisteminde rolü büyüktür (Çakıcı ve Altunay, 2006, s. 13).

Tablo 2: Öğrencilerin *Garibnâme* Hakkındaki Ön Bilgi Düzeyine İlişkin Bulgular

Betimsel Özellikler	Yanıt	f	%
“Eser hakkında ön bilgiye sahip misiniz?” sorusuna verilen yanıtlar	Evet	1	1,7
	Hayır	57	98,3
Toplam		58	100

Tablo 2 incelendiğinde Âşık Paşa'nın *Garibnâme* isimli eserine ilişkin ön bilgi sahibi olan öğrenci sayısının oldukça kısıtlı olduğu görülür. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin %98,3'lük dilimi (f=57), bu kadim esere ilişkin bir bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Ön bilgiler, öğrencilerin öğrenme sürecini olumlu anlamda etkileyen unsurlardır.

2.2. Öğrencilerin *Garibnâme*'den Okudukları Hikâyelerin Kendilerine Katkısı ve Bu Katkının Niteliği Hakkında Bulgular

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda da belirtildiği üzere, bireylerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu sahiplenmelerinde öz değerlendirme becerisine sahip olmaları kilit bir rodedir (MEB, 2019, s. 9). Bu anlamda öğrencilerden, *Garibnâme* eserinin kendilerine katkısı üzerinde çok yönlü düşünceleri istenmiştir. Tablo 3, bu düşünüşün öğrenciler üzerindeki etkisini yansıtmaktadır.

Tablo 3: Öğrencilerin *Garibnâme* Eserinin Kendilerine Katkısının Bulunup Bulunmadığına Dair Görüşlerine İlişkin Bulgular

Betimsel Özellikler	Yanıt	f	%
Öğrencilerin <i>Garibnâme</i> eserinin kendilerine katkısının bulunup bulunmadığına dair soruya verdikleri cevaplar	Evet	58	100
	Hayır	0	0
Toplam		58	100

Tablo 3'te görüldüğü üzere, eserin kendisi üzerinde katkısı olmadığını düşünen hiçbir öğrenci bulunmamaktadır. Öğrencilerin tamamı (f=58), dijital hikâye formatında okuyarak

tanıdıkları *Garibnâme* eserinin, kendileri üzerinde olumlu katkıları olduğu konusunda görüş birliğine varmışlardır.

Öğrencilerin *Garibnâme*'den okudukları hikâyelerin kendilerine katkısının niteliği hakkındaki görüşlerinin kodları ortaya konulmuş, sonrasında bu kodlar kategorileştirilerek ve temalaştırılarak Tablo 4'te şöyle ifade edilmiştir:

Tablo 4: Öğrencilerin *Garibnâme* Eserinin Kendilerine Katkısının Niteliğine Dair Görüşleri

Betimsel Özellikler Kategori	Tema	f	%
Garibnâme eserinin öğrencilere katkısı	“Eğitim”	35	60,3
	“Hayata bakış açısı kazanma ve zihinsel gelişim”	33	56,8
	“Dinî değer eğitimi”	32	55,2
	“Karakter gelişimi”	17	29,3
	“Arkadaş ve dost seçimi”	9	15,5
	“Kültürel gelişim”	4	6,8

Tablo 4'te görüldüğü üzere, öğrenciler eserin kendilerine eğitim, hayata bakış açısı kazanma, dinî değer eğitimi, karakter gelişimi, arkadaş seçimi ve kültürel gelişim bakımından katkı sunduğunu ifade etmiştir. Bunların yanında eserin; anne ve baba sevgisinin pekiştirilmesinde, zihinsel gelişimde, dost seçme kriterlerinin belirlenmesinde, hayat dersi çıkartmada öğrencileri etkilediği görülmüştür. En çok temas edilen konu alanı %60,3 ($f=35$) ile eğitim olurken en az temas edilen konu alanı %6,8 ($f=4$) ile kültürel gelişim olmuştur. Hayata bakış açısı kazanma %56,8 ($f=33$), dinî değer eğitimine %55,2 ($f=32$), karakter gelişimine %29,3 ($f=17$), arkadaş seçimine %15,5 ($f=9$) oranlarıyla değerlendirilmiştir.

2.3. Öğrencilerin *Garibnâme*'den Okudukları Hikâyelerde Görsel Kullanımı ve Görsellerin Metni Anlamlandırmalarına Katkısına Yönelik Bulgular

Öğrencilere dijital olarak okutulan *Garibnâme* hikâyelerinde görsellerden yoğun şekilde faydalanılmıştır. “Görseller düşünceyi ya da nesnelere arasındaki ilişkiyi görme duyusuna bağlı olarak ifade eden dil dışı göstergeler olarak değerlendirilebilir” (Sarıkaya, 2017, s. 785). Bu görseller gerek metinlerin temalarının ve vermek istedikleri mesajların iletiminde yardımcı görevinde gerekse metne uygun olarak hazırlanan yeni nesil soruların tertibinde işlev kazanmaktadır. Türkçe dil becerileri yalnızca okuma, yazma, dinleme ve konuşmadan ibaret değildir. Görsel okuma ve görsel sunu da öğrencilerin hâkimiyet kazanması gereken becerilerdendir. Bu anlamda öğrencilerin karşısına getirilen hikâyeler; yaş gruplarına uygun, onlara görsel okuma imkânı sunacak görsellerle zenginleştirilmiştir. Bu çalışmada görsellerle ilgili görsel-içerik uyumu, görsel-kelime öğretimi ilişkisi ve okuma tercihlerinde görsellerin etkisi olmak üzere üç boyuta dikkat çekilmiştir. Bu konularla ilgili öğrencilerin görüşleri Tablo 5'te görülmektedir.

Tablo 5: Öğrencilerin Hikâyelerde Görsel Kullanımı ve Görsellerin Metni Anlamlandırmalarına Katkısına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Betimsel Özellikler	Yanıt	f	%
Görsel ve içerik uyumlu muydu?	Evet	58	100
	Hayır	0	0

Bilinmeyen kelimelerin tespitinde metindeki görseller yardımcı oldu mu?	Evet	58	100
	Hayır	0	0
Öğrencilerin okuma tercihleri	Görseller olmadan, sadece metin şeklinde okumak isteyenler	0	0
	Görselli metinleri akıllı tahta ve tablet aracılığıyla okumak isteyenler	58	100
Toplam		58	100

Tablo 5'te gözlenebileceği üzere öğrencilerin hikâye ve görsel uyumlarına ilişkin hiçbir şüphesi bulunmamaktadır. Öğrencilerin tamamı ($f=58$), hikâyelerdeki görsellerle içeriğin uyumlu olduğunu düşünmüştür.

Garibnâme hikâyelerinde görsel-içerik uyumunun yanı sıra görsel-kelime öğretimi ilişkisi üzerinde de durulmuştur. Çünkü kelimeleri görsel şekilde belirten resim veya şekiller; sözcüğün yanlış ve basit şekilde kavranmasını sağlayarak kalıcı öğrenmeyi destekler (Arslan ve Gürdal, 2012, s. 265). Yine Tablo 5'e göre öğrencilerin tamamı ($f=58$), okudukları hikâyelerde bilmedikleri kelimelerin tespitinde metindeki görsellerden faydalanmıştır. Bilgisayar destekli dil öğretimi bağlamında kelime öğretiminde de sözel materyaller ve görsel materyallerden faydalanılması elzemdir (Okur ve Dağdaş, 2014, s. 76). Türkçe öğretimi açısından görsellerin kelime öğretimine katkısının yanı sıra farklı zekâ türlerine de okuma edimi sırasında yer verilmesi, önemi tartışılmaz gerekliliklerdendir. Bu anlamda görsel zekâ, uzamsal olarak tanınan çevreyi algılama, yorumlama ve değerlendirme imkânlarını içerir (Ayaydın, 2021, s. 49). Görsellerle zenginleştirilmiş metinleri inceleyen öğrenciler, görsel zekâlarını da işe koşmuş olurlar.

“Okuma alışkanlıkları ve tercihleri, verilecek okuma eğitiminin sonuçlarını doğrudan etkiler” (Bayat ve Çetinkaya, 2018, s. 996). Bu nedenle öğrencilere okuma motivasyonlarını yükseltecek, kendi okuma planlarını oluşturacak fırsatlar tanınmalıdır. Bu minvalde öğrencilere, yeni deneyimledikleri dijital hikâye okuma süreçlerine dair sorular yöneltilmiştir. Tablo 5'in son maddesinde görülebileceği üzere, öğrencilerin tamamının ($f=58$) tercihi; dijital materyaller, görseller ve uygulamalarla desteklenen bir okuma sürecidir.

Sorulara verilen doğru cevap oranları incelenirken dikkat çeken bir başka husus, yaş grubu ile cinsiyet değişkeni ve sorulara verilen doğru yanıtlar arasında anlamlı bir ilişkinin mevcut olmayışıdır. Aynı şekilde katılımcı öğrencilerin kardeş sayıları da *Garibnâme*'ye dair soruları bilme oranları üzerinde etki sahibi olacak bir değişken değildir. Ailelerin eğitim durumu, çocuğun maruz kaldığı sosyal ortam, çocuğa sunulan değerler ne denli yüksek ve zenginse; çocuğun bünyesinde barındırdığı bilişsel ve duyuşsal davranışları o denli başarılı bir şekilde yansıtması beklenir. Bu yaygın beklentiyle birlikte çocukların *Garibnâme*'ye dair yeni nesil soruları doğru ya da yanlış olarak çözmelerinde anne-babalarının eğitiminin doğrudan ve anlamlı bir etkisi gözlenmemiştir. Elbette ki dolaylı olarak ailelerde eğitim düzeyinin yükselmesinin; çocuk eğitimine ilişkin tutumlarla farkındalık oluşumunu olumlu etkiler. Bu etki, pek çok farklı araştırmada ortaya konulagelmiştir.

2.4. Öğrencilerin *Garibnâme*'den Okudukları Hikâyelerin Sonunda Yer Alan Yeni Nesil Sorulara İlişkin Bulgular

Öğrencilerin üst düzey düşünce becerileri kazanması, metni anlamlandırması, günlük yaşam problemlerini çözme açısından gelişmesi gibi açılardan onlara yöneltilen soruların niteliği önemlidir. Dijitalleşmeyle dönüşen eğitim felsefeleri ve eğitim içeriklerinin zenginleşmesi, öğrencilere yöneltilen soruların biçimini de zorunlu bir değişim sürecine sokmuştur. Klasik yöntemlerle hazırlanan ve ezber bilgilere ağırlık veren sorular güncelliğini yitirirken görsel okuma ve görsel yorumlama becerilerine yer veren, yeni nesil sorular ön plana çıkmıştır. Yapılan yeni araştırmalarla Türkçe alan yazını incelendiğinde, Türkçe Dersi Öğretim Programı, Türkçe dersi kitapları ve yazılı sınavlarında üst düzey düşünme becerilerine kısıtlı şekilde temas edildiği sonucuna ulaşılmıştır (Kanık Uysal, 2022, s. 148). Bu anlamda *Garibnâme* eserini dijital bir şekilde hikâyelendiren bu çalışmanın soruları, yeni nesil sorular olarak düzenlenmiştir. Öğrencilere sorulara dair yorumları sorulmuş, alınan cevaplar Tablo 6'yı ortaya çıkarmıştır.

Tablo 6: Öğrencilerin *Garibnâme* Hikâyelerindeki Soruları Çözme Yeterlilikleri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Betimsel Özellikler	Yanıt	f	%
Öğrenci görüşleri	“Gerekliydi ve kolaylıkla çözebildim.”	53	91,4
	“Gereksizdi ve kolaylıkla çözemedim.”	0	0
	“Gerekliydi ancak kolaylıkla çözemedim.”	5	8,6
	“Gereksizdi ancak kolaylıkla çözebildim.”	0	0
Toplam		58	100

Tablo 6’da görüldüğü üzere, soruları gereksiz bulan hiçbir öğrenci yoktur. Bu durum öğrencilerin ölçme ve değerlendirme sürecinin, kendileri açısından ne denli önemli olduğunu kavradıklarını ortaya koymaktadır. Soruların gerekli olduğunu düşünen öğrencilerin %91,4’lük kısmı (f=53) soruları kolaylıkla çözdüğünü ifade ederken %8,6’lık kısım (f=5) ise soruları kolaylıkla çözemediğini belirtmiştir. Sorulara ilişkin “Gereksizdi ve kolaylıkla çözemedim.”, “Gereksizdi ancak kolaylıkla çözebildim.” cümlelerini onaylayan hiçbir öğrenci cevabı yoktur (f=0). Bu durum, öğrencilerin soruların gerekliliği hususunda hemfikir olduklarını doğrulamaktadır. Tablo 6’da bu yanıtları veren öğrencilerden bazıları soruların gerekliliği, zorluğu, çözülebilirliği hususlarında şu yorumlarda bulunmuşlardır:

Ö13- Sorularla hikayelerde anlatılanları daha iyi anladım. Aklımda kalıcı oldu.

Ö19- Bilmediğim kelimelerin anlamını çıkartabildim ve metni daha iyi anladım.

Ö24- Soru olmasa pekiştirme az olur, gerekli.

Ö33- Sorular sayesinde öyküleri daha iyi yorumlayabildiğimi düşünüyorum.

Ö38- Öykülerin soruları gerekliydi çünkü metinlerin sorusuz anlaşılması zor olabilirdi.

Yorumlarda da görüldüğü üzere, öğrenciler soruların gerekliliğinin, metni anlamaları sürecinde katkısı olduğunu bilincindedir. Öğrenci yorumları; gerekli sorular sorulduğu, okunanın anlaşılmasının kolaylaşması, hikâyelerin anlaşılmayan kısımlarının fark edilmesinin sağlanması, hatırlama seviyesinin yükselmesi ve öğrenmede kalıcılığın sağlanması, bilinmeyen kelimelerin öğrenilmesi, metnin doğru yorumlanması, metnin pekiştirilmesi gibi hususlara

dairdir. Öğrencilerin yeni nesil sorulara ilişkin cevapları nitel verilerdir. İlk olarak bu verileri anlamak ve sonrasında yorumlamak esas olduğundan bir sonraki tabloda frekans ve yüzdeler verilmemiştir. Bununla birlikte, öğrenci cevapları kodlanırken soru kategorisinin metnin anlaşılabilirliğine katkısı olduğu fikri en çok yorum yapılan husus olmuştur. Bunu soruların gerekliliği, metnin yorumlanmasına ve kalıcılığına olumlu katkısı izlemiştir. Kimi öğrenciler birden çok kodun içeriğini karşılayan cevaplar vermiştir. Kimi öğrenciler ise soruların mahiyeti üzerine yorum yapmayı kendilerine yöneltilen soruların zorluk düzeylerine ilişkin yorumlarını yazmışlardır. Bu verilerin kodlanmasıyla ortaya Tablo 7 çıkmıştır.

Tablo 7: *Garibnâme* Hikâyeleri Sonunda Yer Alan Yeni Nesil Sorulara İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Kodları

Kategori	Kodlar
<i>Garibnâme</i> metni yeni nesil sorularının katkıları	Gereklilik
	Kalıcılığın ve uzun süreli hatırlamanın desteklemesi
	Kelime öğretiminin sağlanması
	Metinde anlaşılmayan, eksik kalman yerlerin fark edilmesi
	Metinle ilgili üst düzey çıkarım yapılması
	Metni tekrarlama fırsatı
	Metnin anlaşılabilirliğine olumlu etki
	Metnin daha iyi kavranması
	Metnin pekiştirilmesinin kolaylaşması
	Öğrencilere geri bildirim fırsatı sunması
	Öğrenilenlerin pekiştirilmesi
	Soruların metnin yorumlanmasını olumlu etkilemesi
	Üst düzey aşamalarda da metin üzerinde düşünebilme

Öğrencilerin sınıf düzeyleri, cinsiyetleri ile *Garibnâme* hikâyelerinde çözdükleri 24 sorudaki doğru cevap sayıları ise Tablo 8’de görülmektedir.

Tablo 8: *Garibnâme* Hikâyelerinde Çözülen Soruların Doğru ve Yanlış Cevaplanma Durumları

Doğru Cevap Sayısı	Başarı Oranı Yüzdeleri	Öğrenci Sayısı (f)	Yüzde
24	%100	9	%15,5
23	%95,83	6	%10,3
22	%91,67	16	%27,5
21	%87,5	17	%29,3
20	%83,33	3	%5,1
19	%79,17	3	%5,1
18	%75	1	%1,7
17	%70,83	2	%3,4
16	%66,67	1	%1,7

Tablo 8 incelendiğinde, öğrencilerin %15,5’inin soruların tamamına doğru cevap vererek %100 başarı elde ettiği görülür. Cinsiyet bakımından en başarılı öğrenciler incelendiğinde 7 kız, 2 erkek öğrenci bulunmaktadır. 23 doğru yaparak %95,83 başarı oranına ulaşan öğrencilerin yalnızca biri erkektir. 22 doğru cevapla %91,67 başarı oranına ulaşan öğrencilerin yarısı kız yarısı erkektir. Çalışma grubunda en sık görülen doğru cevap sayısı 21’dir. Bunu sıklık olarak 22 doğru cevap izlemektedir. 21 doğru cevap veren öğrencilerin 14 kız, 3 erkek vardır. 20 doğru cevaba ulaşarak %83,33 başarı elde eden öğrencilerin 2’si kız 1’i erkektir. 19 doğru cevaba ulaşarak %79,17 başarılı olan öğrencilerin 2’si kız 1’i erkektir. 18 doğru cevapla %75,00 başarı oranı elde eden 1 erkek öğrenci vardır. 17 doğru cevapla %70,83 başarı oranına sahip olan iki kız öğrenci vardır. En düşük başarı oranına sahip olan erkek öğrenci, toplam 16 soruya cevap vererek %66,67’lik başarı elde etmiştir. Katılımcı 58 öğrenciden sadece 1 öğrenci %70’in altında başarı oranına sahiptir. 1392 soru cevaplanmış, 58 öğrenciden 1248 doğru cevap alınmıştır. Toplam başarı oranı %89,65’tir.

2.5. Öğrencilerin Dijital Hikâye Türüne ve *Garibnâme*'ye Bakışına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin dijital hikâye okumayla ilgili fikirlerini belirlemek için üç soru yöneltilmiştir. Bu sorulara ilişkin bulgular Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9: Öğrencilerin Dijital Hikâyeye Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Betimsel Özellikler	Yanıt	f	%
Öğrenciler <i>Garibnâme</i> hikâyelerini dijital ortamda yeniden okumak ister mi?	Evet	58	100
	Hayır	0	0
Öğrenciler <i>Garibnâme</i> 'den okudukları hikâyelere benzer şekilde farklı kitaplarla ilgili dijital hikâye okumak ister mi?	Evet	57	98,3
	Hayır	1	1,7
Öğrenciler <i>Garibnâme</i> hikâyelerinin devamının, seri bir kitap gibi yayınlanması durumunda bu seriyi okumak ister mi?	Evet	58	100
	Hayır	0	0
Toplam		58	100

Tablo 9'da görüldüğü üzere öğrencilere yöneltilen sorulardan ilki, dijital hikâye olarak okudukları *Garibnâme*'yi bir kez daha okumak isteyip istemeyeceklerini ele almaktadır. Bu soruya tüm öğrenciler ($f=58$) okumak istediklerini söyleyerek yanıt vermişlerdir.

Öğrencilerin dijital hikâyeye ilişkin tutumlarını ortaya koymayı amaçlayan ikinci soruda ise farklı eserlerin de *Garibnâme* örneğinde olduğu üzere dijital hikâye hâline getirilmesi ihtimali sorgulanmıştır. Öğrencilerin %98,3'lük kısmı ($f=57$), bu şekilde bir çalışma yapılırsa okumak isteyeceklerini belirtmişlerdir.

Okuma tutumlarını belirleyici son soruda ise, *Garibnâme* hikâyelerinin devamının yazılması ve seri bir kitap gibi öğrencilere sunulması durumunda okumak isteyip istemeyeceklerine dair bilgi alınmaya çalışılmıştır. Tüm öğrenciler ($f=58$) okumak isteyeceklerini belirtmişlerdir. Ortaya çıkan sonuçlarda %100'lük oranla sık karşılaşılmaması; öğrencilerin dijital hikâye türüyle ilk defa karşılaşmalarına, bu durumun onlarda yeni bir heyecan ve motivasyon oluşturmalarına bağlanabilir.

3. Sonuç ve Öneriler

Toplumun ortak deneyimlerinin aktarıcısı, en zengin kültür hazinelerinden biri kuşkusuz ki toplumun meydana getirdiği kadim eserlerdir. Öz Türkçenin ölümsüz eseri olan *Garibnâme*'nin çalışmanın başlangıcında öğrenciler tarafından tanınmadığı ve ön bilgilerinin neredeyse hiç bulunmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin %98,3'lük dilimi, çalışmadan önce bu kadim esere ilişkin bir bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Bu ön bilgi eksikliği, çalışmanın önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Çünkü öğrenciler çalışmayı tamamladıktan sonra dijital hikâye formatında sunulmuş eseri yakından tanıma şansı elde etmişlerdir. Bu tanıma sürecinin sonunda, bu çalışmanın kendilerine katkısı olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin tamamı ($f=58$), dijital hikâye formatında okuyarak tanıdıkları *Garibnâme* eserinin, kendileri üzerinde olumlu katkıları olduğu konusunda görüş birliğine varmışlardır. Bu katkının; eğitim, hayata bakış açısı kazanma, dinî değer eğitimi, karakter gelişimi, arkadaş seçimi ve kültürel gelişim bakımından katkı sunduğunu ifade etmiştir. Bunların yanında eserin;

anne ve baba sevgisinin pekiştirilmesinde, zihinsel gelişimde, dost seçme kriterlerinin belirlenmesinde, hayat dersi çıkartmada öğrencileri etkilediği görülmüştür. En çok temas edilen konu alanı %60,3 (f=35) ile eğitim olurken en az temas edilen konu alanı %6,8 (f=4) ile kültürel gelişim olmuştur.

Öğrencilerin tamamı (f=58), hikâyelerdeki görsellerle içeriğin uyumlu olduğunu düşünmüştür. Dijital *Garibnâme* hikâyelerinde görsellerden yoğun şekilde faydalanılmasının metnin anlamlandırılmasında, metne ilişkin motivasyonun sağlanmasında pekiştirici rolü olduğu görülmüştür. Öğrenciler, metinle içerik arasında ayırt edilebilir bir uyum olduğu konusunda hemfikir olmuşlardır. Bu uyum, metinlerin sonunda çözmeleri gereken soruları doğru şekilde çözmelerinde de kendilerine yardımcı olmuştur. Aynı zamanda farklı zekâ türlerine sahip öğrenciler, dijital hikâyelerin pek çok farklı duyuya hitap eden tasarımı sayesinde en yüksek verimle metni işleyebilmişlerdir. Bilinmeyen kelimelerin tespiti ve kelimelerin öğretimi sürecinde de görsellerden istifade edilmiştir. Öğrenciler salt metin üzerinden hikâyeleri okumaktansa tablet, akıllı tahta gibi vasıtalarla hikâyelere ulaşmayı tercih etmişlerdir. Bu noktada görselleri teknolojik araçlardan faydalanmaksızın okumak isteyen tek bir öğrenci bile bulunmamaktadır. Bu noktada temas edilmesi gereken bir durum daha okuyucunun karşısına çıkar: Yakın zamanda küresel anlamda gerçekleşen salgın sebebiyle, ülkeler eğitim sistemlerinde uzaktan eğitime geniş yer ayırmak durumunda kalmıştır; öğretim faaliyetleri bu şekilde devam edebilmiştir. Bu süreçte uzaktan eğitimle ilgili teknik, psikolojik ve sosyal anlamlarda pek çok sıkıntıların meydana geldiği görülmüştür (Karakuş vd., 2020, s. 223; Bozkırlı ve Er, 2021). Salgın sonrası yüz yüze eğitimin yeniden başlamasıyla öğrenciler okul ortamlarında eğitim almayı sürdürmektedirler. Bununla birlikte dijital öğrenme araçları ve tablet gibi öğretim materyalleri öğrenciler için zorunluluktan çıkıp tercih edilen birer unsur hâline dönüşmüştür. Araştırmanın sonuçlarında, öğrencilerin hikâyeleri yalnızca metinlerden oluşan bir tasarımla okumak istemedikleri net bir şekilde görülmüştür. Bu anlamda öğrencilerde dijital okuryazarlık bilincinin de geliştiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Katılımcıların %100'lük kısmı (f=58) *Garibnâme* hikâyelerinin sonunda yer alan beceri temelli soruların gerekli olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin %91,4'lük kısmı (f=53) soruları kolaylıkla çözdüğünü ifade ederken %8,6'lük kısım (f=5) ise soruları kolaylıkla çözemediğini belirtmiştir. Sorulara ilişkin "Gereksizdi ve kolaylıkla çözemedim.", "Gereksizdi ancak kolaylıkla çözebildim." cümlelerini onaylayan hiçbir öğrenci cevabı yoktur (f=0). Bu durum, öğrencilerin soruların gerekliliği hususunda hemfikir olduklarını doğrulamaktadır. 6. ve 7. sınıf düzeyindeki öğrencilerin ortak özelliği, ortaokul kademesine geçişle birlikte kendilerini bekleyen LGS sınavlarına hazırlanıyor oluşlarıdır. Bu anlamda, bu sınıf düzeylerinden itibaren onların yeni nesil sorulara aşinalığının sağlanması önem arz etmektedir. Bu anlamda öğrenciler, bu araştırmada karşı karşıya kaldıkları sorular yoluyla çok yönlü düşünme, görsel okuma ve yorumlama becerilerini de harekete geçirmek durumunda kalmışlardır. Öğrencilerin soruların varlığını gerekli bulmaları, yine öz bilinçlerinin yüksek olduğunu ve eğitimde ölçme-değerlendirmenin önemini kavradıklarını ortaya koymuştur. 24 sorudan 24'üne de doğru cevap veren öğrenci sayısı azımsanmayacak derecede çoktur. 20'nin üzerinde doğru yanıt veren öğrenci sayısı anlamlı bir şekilde fazladır. En az sayıda doğrusu olan öğrenci ise 16 soruyu doğru cevaplamıştır. Soruların doğru cevaplanma oranı toplamda %89,65 olmuştur. 58 öğrenci tarafından 1392 soru cevaplanmış, öğrencilerden 1248 doğru cevap alınmıştır.

Araştırma sonucunda dijital hikâye okuma tutumları bakımından öğrencilerin güdülenmesinin yüksek oranda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin tamamı hikâyeleri dijital olarak yeniden okumak istemişlerdir. Yine öğrencilerin tamamına yakını %98,3 oranla (f=57) benzer bir çalışma yapılırsa yine dijital okuma sürecinin bir parçası olmak isteyeceklerini belirtmiştir. Öğrencilerin tamamı *Garibnâme*'nin devamı niteliğinde bir hikâye serisinin mevcut olması hâlinde okumak istediklerini belirtmiştir. Tüm bu sonuçlar, öğrencilerin dijital hikâyelerle zenginleştirilmiş öğretim materyalleriyle karşılaşmaları hâlinde bu içeriklerden faydalanmak isteyeceklerinin göstergesi olmuştur.

Sorulara verilen doğru cevap oranları ile yaş grubu ve cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin mevcut olmadığı görülmüştür. Aynı şekilde katılımcı öğrencilerin kardeş sayıları da *Garibnâme*'ye dair soruları bilme oranları üzerinde etki sahibi olacak bir değişken değildir. "Eğitim düzeyinin artışıyla ekolojik bakış açısı ve sistem yaklaşımı ailenin eğitime dâhil olmasına katkıda bulunmuştur. Bu bakış açısı, çocuğun gelişiminde etkileşimlerin önemli olduğunu ve ailenin, çevrenin etkileyen ve çocuktan etkilenen bileşeni olduğunu belirtir" (Keçeli-Kaysılı, 2008, s. 79). Bu gibi bakış açıları ekseninde çalışmaya bakıldığında, öğrencilerin kadim eserlere ulaşması, dijital yenilikleri yakalaması, görsel-dilsel becerilerinin pekiştirilmesi gibi pek çok hususta ailelerinin eğitim seviyesinden etkilendiği varsayımına ulaşmak mümkündür. Çocukların *Garibnâme*'ye dair yeni nesil soruları doğru ya da yanlış olarak çözmelerinde anne-babalarının eğitiminin doğrudan ve anlamlı bir etkisi gözlenmemişse de dolaylı olarak ailelerde eğitim düzeyinin yükselmesinin; çocuk eğitimine ilişkin tutumlarla farkındalık oluşumunu olumlu etkilediği söylenebilir.

Çalışma sürecinde bulunulan gözlemler ve çalışmanın sonunda ortaya çıkan veriler neticesinde; dijital hikâyelerin/dijital materyallerin öğrencilerde merak ve ilgi uyandırdığı, zaman ve mekân sınırlamalarını ortadan kaldırdığı, ölçme ve değerlendirme aşamasına yeni bir boyut kazandırdığı görülmüştür. Aynı zamanda kadim eserlerin, çağın şartlarıyla uyumlu hâle getirilerek sunulmasının; öğrencilerde kültürel değerler edinimi, ecdat bilinci kazanımı, kimlik oluşumu, değerler eğitimi bakımlarından katkı sağladığı belirlenmiştir. Eğitimciler klasik yöntemlerle okuma çalışmalarından ziyade, çağın gereklerine uygun şekilde web 2.0 araçlarından faydalanmayı seçmelidir.

Bu anlamda yapılacak yeni dijital hikâye tasarımları, Türk medeniyet dairesinin seçkin eserlerini daha bilinir kılacak ve öğrencilerin bu eserleri daha erken kademelerde tanınmasını sağlayacaktır. Bu tasarımların teknolojik imkânlardan istifade edilmesi ile daha geniş kitlelere uygulanması, oluşacak bilgi zenginliğini daha kapsamlı kılacaktır. Bu tasarım örneği, farklı türlerdeki eserlere farklı dijital uygulamalar aracılığıyla da uyarlanabilir. Bu çalışmanın sonucunda meydana gelen söz konusu öneriler, bundan sonraki çalışmaların çıkış noktasını oluşturabilecektir.

Kaynaklar

Arslan, M., & Gürdal, A. (2012). Yabancılara görsel ve işitsel araçlarla Türkçe kelime öğretim yöntemi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 255-270.

Âşık Paşa - TDV İslâm Ansiklopedisi (islamansiklopedisi.org.tr) (Erişim Tarihi: 02.09.2022)

Ayaydın, A. (2021). *Öğrenci merkezli görsel sanatlar ve çoklu zekâ kuramı* (1. Basım). Ankara: Astana Yayınları.

- Bayat, N., & Çetinkaya, G. (2018). Ortaokul öğrencilerinin okuma alışkanlıkları ve tercihleri. *Elementary Education Online*, 17(2), 984-1001.
- Bilici, S. (2021). *Dijital öykülemenin lise öğrencilerinin akademik başarılarına, eleştirel düşünme eğilimlerine, işbirlikli düzenleme ve hikâye kurgulama becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bozkırlı, K. Ç. ve Er, O. (2021). Examination of attitudes towards e-learning of Turkish teacher candidates. *Revista Argentina de Clínica Psicológica*, 30(1), 753-759.
- Bülbül, M. (2004). *Âşık Paşa'nın Garipnamesinde insan eğitimi ile ilgili unsurların incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (29. basım). Pegem Akademi.
- Creswell, J. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri* (Çev. Editörleri: Selçuk Beşir Demir & Mesut Bütün) (6. basım). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çakıcı, D., & Altunay, U. (2006). Ön örgütleyiciler ve öğretimde kullanımları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 11-20.
- Garibnâme - TDV İslâm Ansiklopedisi (islamansiklopedisi.org.tr) (Erişim Tarihi: 02.09.2022)
<http://lugatim.com/s/hikaye> (Erişim Tarihi: 02.09.2022)
<http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/asik-pasa-asik> (Erişim Tarihi: 02.09.2022)
- Kanık Uysal, P. (2022). Türkçe dersi sınavlarında yer alan soruların üst düzey düşünme becerileri açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(1), 136-156.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 19, 220-241.
- Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik başarının arttırılmasında aile katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9(01), 69-83.
- Keskin, A. (2021). *Web 2.0 uygulamalarının öğrencilerin Türkçe dersindeki akademik başarılarına ve Türkçe dersine yönelik tutumlarına etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce: Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- MEB. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı* (1-8. Sınıflar). Talim Terbiye Kurulu, Ankara.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma* (Çev. Editörü: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Yayınları.
- Miles, M., & Huberman, A. (2019). *Nitel veri analizi* (Çev. Editörleri: Sadegül Akbaba Altun & Ali Ersoy) (3. basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Okur, A., & Dağtaş, A. (2014). Ortaokula yönelik kelime öğretimi çalışmaları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(4), 66-84.
- Öztürk, A. (2021). *Edebiyat Yazıları Garib-nâme* içinde (s. 7-11). (1. Basım). Editör: Reyhan Çorak. İstanbul: DBY Yayınları.
- Sarıkaya, B. (2017). Türkçe öğretiminde görsel okuma. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 779-796.
- Sarıtepeci, M. (2022). *Eğitimde Teknoloji Uygulamaları* içinde (s. 16-41). (5. Basım). Editör: Nezh Önal. Ankara: Pegem Akademi.

- Sever, M. (2008). Garib-nâme'de insan. *Milli Folklor*, 20(78), 28-36.
- Sucu, A. Ö. (2014). 14. yüzyıl mesnevilerinde ilim ve ahlaka verilen önem. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 513-524.
- Yavuz, K. (2000). Aşık Paşa Garipname 1/1, 1/2. *Ankara: Kültür Bakanlığı (Âşık Paşa - Garib-nâme (ktb.gov.tr) (Erişim Tarihi: 02.09.2022)*
- Yıldırım, İ. (2022). Temel tasarım eğitimi ve güncel öğrenme ortamlarında dijital öyküleme yöntemi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Extended Abstract

The cultural development of a person begins in the family and continues systematically in formal education environments. The inclusion of ancient works of Turkish in the studies carried out on a cultural axis within the framework of formal education has an impact on the formation of cultural awareness. In this context, it is based on the idea that the study of Âşık Paşa's *Garibnâme*, which is one of the mile stone of Turkish culture, within the framework of formal education will be useful in terms of cultural transmission. Based on this idea, the aim of the research is to determine the contribution of the digital story form prepared with the web 2.0 tools of *Garibnâme*, which is one of the ancient works of Turkish culture, to education within the framework of students' opinions. The eight stories in *Garibnâme*, which are suitable for the age and development level of students by Turkish language teachers and field experts, have been turned into a digital story with Canva, one of the web 2.0 tools. Skill-based Turkish questions have been added to the end of the stories. Prepared digital story was applied to 58 6th and 7th grades students who are at public secondary school in İstanbul. At the end of the process, the application process was evaluated by the students through a questionnaire prepared on Google Surveys. The study was patterned with a case study from qualitative research methods. The research data were interpreted by content analysis.

As a result of the study, it was found of that 98.3% of the students had not had any information about *Garibnâme* before the process. As a result of process, the students had an idea about *Garibnâme*. The studies carried out on the writing have also affected the students' lives. All of the students ($f=58$) stated that the *Garibnâme* writing, which they knew by reading in digital story format, contributed to them in terms of education, perspective on life, religious value education, character development, friend selection and cultural development. However, it has been seen that writing affects students in strengthening the love of parents, mental development, determining the criteria for choosing friends, and learning life lessons. Students stated that after reading the digital *Garibnâme*, they improved the most in the field of education by 60.3% ($f=35$), and at least culturally by 6.8% ($f=4$).

All of the students ($f=58$) found the visual and content in the digital *Garibnâme* to be coherent. The use of visuals in digital Horror stories has made an important contribution to making sense of the text and developing the desire to read about the text.

100% of the participants ($f=58$) think that skill-based questions at the end of *Garibnâme* stories are necessary. It is stated that the questions are necessary for understanding the text. The success rate of the participants in the skill-based questions was determined as 89.65%. It is seen that there is no significant relationship between the correct answer rates given to the questions and the variant of age group, gender, number of siblings.

As a result of the research, it was found that the motivation of students in terms of digital story reading attitudes is high. All of the students wanted to re-read the digital *Garibnâme*. 98.3% of the students ($f=57$) also wanted to create digital stories about different texts.

As a result of the observations made during the process process and the data obtained at the end of the study, it was found that digital stories / digital materials arouse interest in students, eliminate time and space limitations, and add a new dimension to the measurement and evaluation phase. At the same time, it has been determined that the presentation of ancient artifacts in accordance with the conditions of the era contributes to the acquisition of cultural values in students, the acquisition of ecdat awareness, the formation of identity, values education. This situation related to cultural teaching is also included in the content of the Turkish Course Curriculum.

According to the Turkish Course Curriculum (MEB, 2019, p.18) according to the texts to be included in Turkish textbooks should have literary and cultural value. Specific purposes in the teaching of Turkish Students: national, spiritual, moral, historical, cultural and social values to give importance to supporting, strengthening of national feelings and thoughts; art through the works of Turkish and World Culture and aesthetic, artistic values and is intended to adopt to the notice of supporting (MEB, 2019, s.8). It is stated in many sections that Turkish lessons have an important role in the formation of cultural awareness (MEB, 2019). Based on the necessity of feeding Turkish lessons from national culture, teachers should choose to use web 2.0 tools in accordance with the requirements of the era, rather than studying cultural teaching using classical methods. As a result of the evaluations made, it has been determined that digital stories have an impact on the formation of cultural awareness. The role of Web 2.0 tools in cultural education, close contact of students with the ancient works of Turkish literature during secondary school is thought to have an impact on understanding and preserving Turkish culture.